

مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی جمهوری اسلامی ایران*

صورت مشروح مذاکرات جلسه علنی روز پنجشنبه هشتم خردادماه ۱۳۵۹

فهرست مندرجات

- ۱- اعلام رسمیت جلسه و بیانات آقای دکتریدالله سجایی (رئیس سنی)
- ۲- بیانات آقای خلخالی
- ۳- قرائت ماده ۴ قانون نحوه اداره دوره اول مجلس واستقراع شعب دهگانه
- ۴- پایان جلسه

جلسه ساعت ۹ به ریاست آقای دکتریدالله سجایی تشکیل شد

۱- اعلام رسمیت جلسه و بیانات آقای دکتریدالله سجایی (رئیس سنی)

رئیس- جلسه رسمی است. بسم الله الرحمن الرحیم. همان طور که دیروز عرض کردم دستور جلسه امروز تعیین شعب ده گانه است، قانونی که پلی کپی شده و خدمت آقایان داده شده است در ماده شش آن ملاحظه فرموده‌اید که تکلیف و وضع شعب و چگونگی انتخاب شعب را معین کرده‌اند، هر چند که حتماً آقایان ملاحظه فرموده‌اید لیکن از یکی آقایان منشی‌ها خواهش می‌کنم که همان ماده را قرائت فرمایند تا حضور ذهن آقایان نسبت به آن چه که در دستور جلسه امروز است بیشتر بشود. قبل از اینکه همین ماده قرائت بشود و حضور ذهن آقایان تازه تر بشود چند نکته را باید بعرض برسانم. یکی وجود همین چراغ‌ها است زیرا برای هیأت رئیسه دیدن آقایان خیلی مشکل است زیرا نور چراغ‌ها به اینطرف است و چون این چراغ‌ها فقط برای فیلم برداری است. دوستان و همکاران اگرآه داشتند از اینکه بگوئیم چراغ‌ها را خاموش کنند. زیرا شاید آقایان اعتراض کنند و مایل باشند که فیلم گرفته شود اما چون هنوز جلسه رسمی مجلس شروع نشده و مجلس هنوز شروع به کار عملی خود نکرده است شاید به این چراغ‌ها احتیاج نباشد. بهر حال این امر به نظر آقایان رسیده میشود که نظارت جلسه از پشت این تریبون با بودن این چراغ‌ها بسیار مشکل است، معذک بعداً اظهار نظر در این مورد فرمایند و فعلاً چراغ‌ها را بطور موقت خاموش کنند و البته اگر آقایان هم موافق باشند و بعداً اگر لازم بدانند و یا اصرار داشته باشند که حتماً فیلم گرفته بشود ترتیب آن را بعد خواهیم داد. یکی دیگر این است که آقای خلخالی تقاضا کرده‌اند که چند موضوع را تذکر بدینگونه بنده هم چه ایشان متذکر شدم که هنوز به جلسات رسمی نرسیده‌ایم که وقتی معین شده باشد که قبل از دستور متداری از وقت جلسه اختصاصی به این امر داشته باشد.

معدک که اصرار بر این داشتند که تذکرات ایشان لازم است گفتیم که به فرض این هم که فرمایند مجلس هم اکنون نمیتواند تصمیم گیری بکند فقط تذکری است برای این که مبدا سوء تعبیری بشود و یک قدری هم محدودیتی ایجاد بشود اگر آقایان هم موافقت بکنند. اگر آقای خلخالی سائلی داشته باشند فهرست مطالبشان را فرمایند و بعد از صحبت آقای خلخالی وارد دستور میشویم و قرعه کشی می‌کنیم.

یکی از نمایندگان- بنده عرایضی دارم.

رئیس- فرمائید آقای...
یکی از نمایندگان- فرمایشات شما در این طرف مفهوم نمیشود. گویا تقصی در این بلند گوهاست.

۲- بیانات آقای خلخالی

رئیس- بله صحیح است بنده متذکر خواهم شد. آقای خلخالی خواهش

می‌کنم که فرمائید.

خلخالی- بسم الله الرحمن الرحیم. و به نستین از جناب آقای سجایی رئیس سنی مجلس متشکریم و تا وقت ضیقی که داریم میخواهم خیلی مختصر وقت آقایان را بگیرم. یکی از مسائل این است که اسم مجلس را البته من عقیده‌ام این است و شاید آقایان قبول فرمایند، بنظر من باید در تمام نوشته‌ها و تصویب نامه‌ها بگویند مجلس شورای اسلامی نه ملی چون اسلامی که شد ملی هم در آن هست.

یکی از نمایندگان- آقای خلخالی در قانون اساسی نوشته شده مجلس شورای ملی بلید اصل قانون اساسی را عوض کرد.

رئیس- لطفاً اجازه فرمائید صحبتشان را فرمایند هر مطلبی داشتید یادداشت فرمائید بعداً تذکر فرمائید.

خلخالی- از اینجهت عرض می‌کنم مجلس شورای اسلامی چون آقاها از همان دقیقه اول این مسأله را متذکر شدند و دیروز هم در بیانیه‌شان که بعنوان اولین مجلس بود این سوره را یادآور شدند که مجلس شورای اسلامی و کلمه ملی در آن نبود و ما هم مقیدیم که بالاخره از امام پیروی کنیم و یک مسأله دیگری که هست این است که اینجا نمایندگان ملت و مسلمانها هستند و من معتقدم که وقتی که وقت نماز میشود اذان بگویند و یک نفر از آقایان حالا هر کسی باشد فرقی نمی‌کند ولی اگر بدتوبت باشد بهتر است که یک نفر جلو بایستد و بقیه اقتداء کنند و این وحدت تا آخر سستی بشود برای مجلس‌های دیگر که پیش خواهد آمد و این اثر بزرگ اسلام است و نکته سومی که من می‌خواهم بگویم من با آقای بازرگان هیچ اختلافی ندارم و خدا می‌داند که من از صمیم قلب ایشان را دوست دارم چون بالاخره هر چه بوده ایشان در مبارزات بوده‌اند و ما هم بوده‌ایم وقتی که ما از زندان آزاد می‌شدیم مکرر بدیدن آقایان به زندان قصر می‌رفتیم. آقای سجایی بود آقای بازرگان بود آقای منتظری بود آقای طالقانی بود و ما با هم هم رزم و هم سنگر بودیم و این مطالبی را که ما اینجا بیان می‌کنیم و اعتراضاتی داریم اینها را حمل بر غرض و مقصد جوئی نکنند مخصوصاً بعضی از روزنامه‌ها و رسانه‌های گروهی شرقی و غربی دستاویز می‌کنند و مسأله را گنده می‌کنند مخصوصاً بیانات آقای بازرگان را که البته من هنوز درست متوجه نشده‌ام و بطور هم نکرده‌ام که ایشان این مطلب را در مورد من گفته باشند که من یک آدمی هستم که از کشتن مردم لذت می‌برم و نوادیهو لندنی یکریغ و یاده دقیقه با آب و تاب نقل می‌کرد که البته حرف مؤثر است و من تلبه‌حال باور نکرده‌ام که این حرف را ایشان زده باشند. مسأله اساسی و مسلکتی است، من از آقایان محترم چه آنهایی که روحانی هستند و چه آنهایی که غیر روحانی هستند خواهش می‌کنم باهنه اختلافات سلیقه‌ای که داریم و حدتمان را حفظ کنیم و کسان را که در طول انقلاب و قبل از انقلاب خون بددل ما کرده‌اند و ملت آنها را کنار

* در جلسه علنی شماره بیست و یکم (۱۳۵۹/۴/۳۱) با تصویب ماده واحده‌ای نام «مجلس شورای ملی» به «مجلس شورای اسلامی» تغییر یافت.

گذاشتند وقتی که ملت یک عده‌ای را کنار می‌گذارد هر که باشد ما هم باید کنار بگذاریم، کسانی که با مقام رئیس ساواک معدوم ملاقات کرده‌اند و جریاناتش را آقایان نمی‌دانند و دو شب قبل از رفتن شاه با او در کاخ نیاوران ملاقات کردند و تصمیم گرفتند که شاه به مسافرت برود و آقایان مقدماتش را برای برکت ایشان بعد از سه ماه آماده کنند و پرونده‌هایشان و حرف‌هایشان موجود است من از همه آقایان چه معمین و چه غیر معمین چون اینها خیلی ناراحت کننده است و مانعی خواهیم اسم کسانی را بیرون بکشیم که بوسیله آنها تقارر درست کنیم زیرا برای ما زنبده و شایسته نیست یا این جهت من از آقایان پنجاه اجمال درخواست می‌کنم کسانی را که ملت کنار زده از روحانی و روحانی‌نما یا هر کسی در هر مقامی باشد اسم اینها را نبرند. «الباطل یتروک بترک ذکره» واسم باطلها را نبرید اسم طاغوتها را نبرید اسم ایادی طاغوتها را نبرید منسجم بشوید ما همه با هم برادر هستیم اختلاف سلیقه هم داریم و شاید هم بیائیم اینجا و بیهودگی اعتراض کنیم در حالی که همه با هم برادریم و در برادری ما شک نیست بنابراین ما باید قدمهای برجسته‌ای برداریم تمام این حرفهایی را که می‌زنم از روی خلوص نیست است و خود آقای بازرگان باید در مورد آن مطلبی که گفته و برخلاف عقیده تقریباً قاطبه ملت ایران است البته اگر گفته باشد باید توضیح بدهند من کاری ندارم به آن معنی وداعی هم ندارم چون دفاع از خودم نمی‌خواهم بکنم فقط راجع به آن مسائل اساسی این نکته‌هایی بود که عرض کردم و وقتان را بیش از این نمی‌گیرم، قائل‌ها را اسمشان را نبرید و قلب امام را هم ناراحت نکنید این آخرین مسأله بود خیلی ممنون و متشکرم.

۳- قرائت ماده ۴ قانون نحوه اداره دوره اول مجلس و استقراع شعب دهگانه

رئیس - ماده ششم قرائت می‌شود.

ماده ۴- پس از انجام مراسم تحلیف نمایندگان به حکم قرعه مساویاً به ۱۰ شعبه تقسیم شده و هر چند نفری که باقی ماندند به ترتیب از شعبه اول، یک، یک به شعبه افزوده میشوند، شعب پس از انتخاب هیأت رئیسه خود برای رسیدگی به اعتبار نامه‌ها و پرونده‌های انتخاباتی تشکیل جلسه میدهند، نمایندگانی که بعداً سوگند یاد می‌کنند به ترتیب فوق به عضویت شعب پذیرفته میشوند، هر شعبه دارای یک رئیس و نایب رئیس و یک مخبر و دو منشی خواهد بود که جداگانه با رأی مخفی با ورقه و اکثریت نسبی انتخاب میشوند و در صورت تساوی به حکم قرعه عمل خواهد شد، نتیجه انتخابات با ذکر آراء باید طی گزارش به اطلاع مجلس برسد.

مناط اعتبار برای رسمیت جلسه هر یک از شعب حضور بیش از دو سوم اعضاء می‌باشد و تصمیمات یا اکثریت آراء عده حاضر معتبر است. رئیس - چنانچه توجه فرمودید آن چه را که در این ماده قید شده است مقدار مختصری از آن مربوط به وظیفه جلسه علنی است و بیشتر راجع به نحوه عمل در شعبه هاست بعد از این که شعبه‌ها معین شدند بلافاصله آقایان به شعبه تشریف می‌برند و آن تشریفات انتخاب رئیس، منشی، مخبر را خواهند فرمود و اداره دبیر خانه و اداره قوانین سوابق پرونده‌های انتخاباتی مربوط را در اختیار خواهند گذاشت و آقایان بتدریج با دقت شروع به مطالعه و تهیه گزارش خواهند پرداخت فعلاً آنچه را که ما اکنون عمل خواهیم کرد استقراع است اسامی آقایان بوسیله اداره تندنویسی است که در حضور آقایان یک یک نوشته میشود و دو نفر از منشی های هیأت رئیسه نظارت خواهند کرد و اسامی را قید خواهند کرد که بتدریج تقسیم میشود به شعب ده گانه و چنانچه ملاحظه میفرمائید ده شعبه داریم و تعداد حضار تقسیم میشوند به این ده شعبه و بعد از اینکه استقراع به عمل آمد اعلام خواهد شد که آقایانی که عضو هر شعبه هستند بدانند و دوستان و همکارانشان را هم بشناسند و بعد ترتیب محل هم داده خواهد شد حالا بلافاصله عمل ما انتقال از مجلس به کمیسیون‌ها است و کمیسیونها استقلال پیدا کرده و شروع بکار خواهند کرد. فعلاً استقراع شروع خواهد شد. (در این هنگام استقراع به وسیله دو نفر از منشیان انجام گرفت و نتیجه به شرح زیر اعلام شد.)

شعبه اول:

آقایان: صد شجاعیان - محمد حسین انزلی - عبدالحسن جلالی - محسن مجتهد شبستری - فرج الله واعظی - اسماعیل فردوسی پور - سید هاشم حمیدی - علی اصغر باغانی - حسین کرمانی - محمد تقی شاهرخمی - ابوالقاسم حسین جانی - میاندهی - محسن سیدین - اسدالله جوانمردی - رجبعلی طاهری -

غفور صادقی گیوی - محمد رشیدیان - سیدعلی خامنه‌ای - احمد توکلی - صباح زنگنه - قاسم صادقی .

شعبه دوم:

آقایان: غلامحسین حقانی - عباس حیدری - محمد یزدی - اسمعیل خوشنویس - محمد حسین صادقی - محمد باقر محی الدین انواری - احمد عطاری سید محمد حسینی خامنه‌ای - محمد علی حیدری - محمد خلیلی - علی اکبر ناطق نوری - هراج خاچاطوریان - مجید انصاری - عبدالحمید آقا رحیمی - علی اکبر دهقان - محمد فرض پورماچانی - غلامرضا دانش - سید ابوالحسن حسینی - فؤاد کریمی - علی اکبر معصومی .

شعبه سوم:

آقایان: سید احمد مدنی - محمد علی منتظری - سید احمد زرهانی - بهاء الدین علم الهدی - سید حسین صادقی جهان آبادی - مصطفی فومنی حائری حسین هاشمیان - محمد محمدی - احمد صدورحاج سید جوادی - مرتضی الویری علی اکبر هاشمی رفسنجانی - اکبر غفاری قره باغ - اسمعیل ولعیان - محمد مهدی کریمی - ایرج دزفولی - مرتضی اعظمی لرستانی - سید حسین شاه چراغی عبدالرضا اسدی نیا - محسن رهامی - خانم گوهر الشریعه دبستقیب .

شعبه چهارم:

آقایان: سید عباس میریونسی - سید رضا پاک نژاد - سیف الله عبدالکریمی کومله - حسن فریدون (روحانی) - احمد ملازاده - مهندس مهدی بازرگان - مظاهر حقشناس کوهی - محمد علی سبحان الهی - محمد علی تاتاری منوچهر متکی - محمد تقی رنجبر چوبه - رضا اصفهانی - علی حقیقت افشار - غلامعباس زائری - هادی غفاری - اسدالله عالی پور - سید محمد باقر حسینی لوسانی - سید عباس ابوترابی فرد - میر یونس عرفانی - اسمعیل فدائی .

شعبه پنجم:

آقایان: رضا رضائی خورشید دوست - حسن یوسفی جیردهی - سید نورالله طباطبائی نژاد - میر بهزاد شهریاری - علیرضا چراغ زاده دزفولی - محمد جواد باهنر - محمد رضا امین لاصری - علی ملکوتی - سید محمد خاتمی - غلامعلی شهرکی - ارسلان حجت انصاری - سید جعفر حجت کشفی - کاظم نوروزی - عباس ابو سعیدی منوچهری - علی قائمی امیری - سید حسین پور میر غفاری - احمد بهشتی - سید علینقی تقوی - عطاءالله مهاجرانی - شیخ عباس عباسی .

شعبه ششم:

آقایان: حسن لاهوتی اشکوری - محمد غفاری - جواد شیرازیان - محمد تقی کمالی نیا - مرتضی کتیرائی - محمد تقی بشارت - ابوالقاسم اخوتیان - محمد علی نوحی - محمد فاضل - محمود مروی سماورچی - غلامرضا حسینی بزرگ آباد - سید محمد کیاوش - عباس مظفر - فضل الله صلواتی خوزانی - حسین انصاری - مرتضی محمودی - اسدالله بیات - کامل عابدین زاده - سید ابوالحسن حائری زاده - قربانعلی دری نجف آبادی .

شعبه هفتم:

آقایان: محمد صادق حائری - فضل الله مهدی زاده - سید محمد کاظم دانش - خسرو صولت قشقائی - سید سجاد هنجنی - عباسعلی ناطق نوری - حسین علی رحمانی - علی ارومیان - عبدالکریم شرعی - محمد علی رجائی - شکرالله زینعلی - سید محمد احمدی فروشانی - علی آقا محمدی - لطیف صفری - اسماعیل معزی - سید اکبر پرورش - عبدالوهاب قاسمی - محمود رضائی - قدرت الله نجفی محمد مجتهد شبستری - محمد ترشیزی .

شعبه هشتم:

آقایان: سید محمد میلانی حسینی - حسینعلی رحمانی - مهدی شاه‌آبادی - فخرالدین موسوی ننه کران - محمد صادق صادقی گیوی (خلخال) - محمد رضا بابا صفری زمانی - شمس الدین حسینی - هرای خلطیان - محمد هادی پرومند محمد عباسی فرد - علی محمد بشارتی جهرمی - دکتر سید حسن آیت - دکتر کاظم سامی - محمد علی نژاد سارخانی - فتحعلی صاحب الزمانی - حسین حسینی واعظ - جعفر جوادی شجونی - رامپور صدر نبوی - حاج محمد حسین سلمانی زارچی (رحیمی) .

شعبه نهم:

آقایان: نظر محمد دیدگاه - حبیب الله عسگر اولادی مسلمان - یدالله سعایی - عبدالمجید معادی خواه - بهرام تاج گردون - عبدالله امامی - سید

کاری که برای هر شعبه میکنند انتخاب پنج نفر هیأت رئیسه شعب است که عبارتند از:

رئیس - نایب رئیس - مخبر و دو نفر منشی که در شعبه خودشان انتخاب می‌فرمایند مخصوصاً رؤسا را معین می‌کنند و رؤسای شعب را به هیأت رئیسه معرفی می‌نمایند چون بایستی جلساتی با حضور رؤسای شعب تشکیل بشود. و بوسیله همین آقایان رؤسا هست که دستور کار شعب با توضیح بیشتر ابلاغ خواهد شد مقداری از این پرونده‌های انتخاباتی بلافاصله در اختیار شعب گذاشته خواهد شد. آقایان مطالعه می‌فرمایند اما اینکه از چه نظر و به چه نحوه‌ای این کار باید بشود توضیح بیشتر بوسیله آقایان رؤسای شعب داده خواهد شد. ببخشید فعلاً اگر آقایان توضیح بیشتری بخواهند بفرمایند خدمتان عرض بکنم. یکی از نمایندگان - آقای دکتر بطوریکه فرمودید از طریق رؤسای شعب توضیح بیشتری داده میشود کافی است.

رئیس - بلی بوسیله رؤسای شعب نحوه کار شعب و گزارش کار شعب داده خواهد شد فعلاً دیگر عرضی نیست. و بعد از ظهر روز پنجشنبه جلسه خواهیم داشت بعد از اینکه جلساتی داشتیم و دستور کار شعب هم معلوم شد به اطلاعاتان خواهد رسید اگر جلسه‌ای هم لازم داشته باشیم و اینطوریکه فعلاً معلوم است تا یک هفته فقط در شعب به پرونده‌ها رسیدگی خواهد شد و در مورد آنها مطالعه میشود مگر اینکه خبری داده بشود و یا اعتبار نامه‌ای تصویب بشود در آنصورت میتوانیم جلسه علنی داشته باشیم.

هاشمی رفسنجانی - آقای دکتر بنده یک پیشنهادی دارم اجازه می‌فرمائید عرض کنم و آن اینست که این رسیدگی به پرونده‌ها را که حالا شعب شروع میکنند یک کاری بکنید که در هفته آینده جلسه داشته باشیم و به پرونده‌ها رسیدگی بشود.

دکتر حسن آیت - جناب آقای دکتر، بایستی یک کمیسیون تحقیق هم داشته باشیم و به پرونده‌هاییکه اعتراض میشود بایستی برود به کمیسیون تحقیق.

ع - پایان جلسه

رئیس - اگر جلسه‌ای لازم شد تشکیل خواهد شد. جلسه ختم می‌شود.
(جلسه ساعت نه و پانزده دقیقه پایان یافت)

رئیس سنی مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران - دکتر پدالله سجایی

بوالفضل سید ریحانی - اسحق فرهنگ پور - محمد امین سازگار نژاد - محمد نوروزی - سید ابوالفضل رضوی اردکانی - احمد علیزاده - محمد حسن طیبی - عبدالحمید دیالمه - محمد زید بهبهانی - احمد همتی - مصطفی تبریزی - محمد نصراللهی - علی هاشمی سنجانی .
شعبه دهم :

آقایان : شهاب محمودی سرتنگی - محمد علی هادی نجف آبادی - ابوالقاسم وافی - علیرضا یار محمدی - محمد تقی مطهری فریمانی - حسین هراتی - فخرالدین حجازی - فتح الله امید نجف آبادی - دکتر سرگون بیت اوشانا گوگ تپه - سید محمد تقی حسینی طباطبائی - احمد سلامتیان - مرتضی فضلعلی - پدالله دهقان - رحمان استکی - مسلم میرزاپور کل اشتری - سید محمد مهدی جعفری - محمد هادی عبد خدائی - صلاح الدین بیانی .

رئیس - آقای ناظم زاده عمده‌ای از آقایان دیروز هم بودند و اعتبار نامه هایشان هم صادر شده است ، و در جلسه تحلیف هم شرکت کردند . آقای دکتریزدی ، آقای مهندس صباغیان ، آقای دکتر چمران ، آقای مهندس معین فر ، آقای مهندس غضنفر پور و چند نفر دیگر که اسامی شان خوانده نشد.
ناظم زاده (رئیس اداره قوانین مجلس) - تا بحال اسامی آقایانی که اعتبارنامه شان از وزارت کشور به دبیر خانه مجلس رسیده اسمشان منظور شده بود و قرائت گردید.

محمد محمدی - جناب آقای دکتر سجایی اسم بنده بار اول خوانده شد و بار دوم خوانده نشد.

رئیس - نوشته شده است و ضمناً صورت اسامی آقایان که در هر شعبه قرائت گردید میدهم چاپ می‌کنند و در اختیار آقایان گذاشته میشود. آقایان دقت بفرمایند این اسامی که اینجا خوانده شد یکبار دیگر با دقت خوانده میشود هر جا که اشتباه شده باشد اصلاح و در اختیار آقایان گذاشته میشود باز هم آقایان توجه داشته باشند بعضی آقایان که اسمشان خوانده نشد. دوباره نوشته میشود و در این مورد هیچگونه ناراحتی نداشته باشید اجازه بفرمائید بنده یک کمی توضیح بیشتری بدهم چون آقای شبستری خواستند درباره شعب کمی توضیح بیشتری داده شود. عرض میشود که از طرف اداره دبیر خانه محل کار شعب همین امروز معین خواهد شد. آقایان در همان محل تشریف ببرند اول